

Сигурна кућа за жене и децу жртве породичног насиља

Ниш

**ИЗВЕШТАЈ О РАДУ СА ФИНАНСИЈСКИМ
ИЗВЕШТАЈЕМ ЗА 2022.ГОДИНУ**

Садржај:

1. Увод

2. Основна делатност

3. Додатне активности

3.1 Рад са жртвама насиља које се не налазе на смештају у установи

3.2 Рад на превенцији и подизању свести о проблему насиља у породици

3.3 Економско оснаживање корисница

4. Пројектне активности и донације

5. Сарадња са другим институцијама и организацијама

6. Проширење делатности установе

7. Финансијски извештај

1. УВОД

Насиље у породици чини свако ко применом насиља, претњом да ће напасти на живот или тело, дрским или безобзирним понашањем угрожава спокојство, телесни интегритет или душевно стање члана своје породице. Свако има право на заштиту од насиља у породици, у складу са законом. Круну посвећености државе да се бави проблемом насиља представља Закон о спречавању насиља у породици, чије ефекте већ видимо у првим годинама примене.

Када већ дође до насилне ситуације у породици, могућност стручних интервенција је сужена, а делотворност саветодавног рада је у многоме узалудна због дубине нарушености односа. Стручни и научни кругови су гласни и јединствени у ставу да је превенција најефикаснији начин борбе против насиља свих врста, те је наша установа своје деловање пројектовала у том смеру. Разним трибинама, перформансима, обраћањима, стручним разменама, разговорима са грађанима и саветодавним радом са корисницама, утичемо на креирање ненасилног и толерантног окружења. Проблем насиља у породици се сигурно не може решити брзо, али формирањем здравих навика код будућих генерација које ће се трансгенерацијски преносити, можемо се надати значајном смањењу породичног насиља. У оквиру превентивног рада залажемо се да променимо и дубоко укорењено гледиште да је насиље у породици „лична ствар“ чланова те породице, освешћавањем грађана да је то једнако саучесништву и немом прећуткивању. Резултати наших кампања су већ осетни и подстичу нас да наставимо да радимо истим интензитетом.

Доминантан пол пријавиоца насиља је женски, а веома често су то жене које се непосредно брину о деци, а притом су нижег образовног статуса, финансијски зависне од насилника и без подршке шире породичне и друштвене заједнице. Таквим женама је, у периоду иницијалног шока, трауме и бола, Сигурна кућа једино склониште и начин да егзистирају након одлуке да напусте

насилника. Помоћ коју добијају је вишеструка и помаже им да што пре превазиђу узроке социјалне искључености. Санација психолошких и емоционалних последица насиља, оснаживање у погледу неге, образовања и васпитања деце, оспособљавање за запослење и остваривање права из разних домена је само део широке лепезе активности које спроводимо са корисницама на смештају. Постојањем једне такве установе која нуди руку помоћи у тренуцима када се жртва налази у безизлазној ситуацији, жртве се охрабрују да насиље пријаве и потраже помоћ, а насилницима шаље порука да жртве више нису незаштићене и принуђене да трпе нефункционалне и кажњиве обрасце понашања. На тај начин доприносимо образовању поколења да своје односе заснивају на хуманистичким и алтруистичким основама у којима се негују толеранција и љубав.

У протеклој 2022. години на смештају у Сигурној кући за жене и децу жртве породичног насиља у Нишу било је укупно 96 корисника, од чега 45 жена и 51 дете. Овај број је приближно исти у односу на претходне године од када је ступио на снагу Закон о спречавању насиља у породици.

2. ОСНОВНА ДЕЛАТНОСТ

Свакодневни рад Сигурне куће у 2022.години подразумевао је редовну делатност - заштиту и збрињавање жена и деце жртава породичног насиља, старање о њиховој безбедности, као и пружање психо-социјалне и правне помоћи и подршке у процесу изласка из насиља.

Смештајем корисница у установу најпре се радило на санирању акутне стресне ситуације, док су даљи индивидуални саветодавни разговори били усмерени на ублажавање и санирање последица претрпљеног насиља, повећање базичне психолошке сигурности и самопоуздања, подизање нивоа личне компетенције, као и проналазак алтернатива и опција за самосталан живот без изложености насиљу у породици.

Кориснице су такође биле укључене и у радно – окупациону терапију, као и у различите видове радионичарског рада (едукативне, креативне и мотивационе радионице).

Едукативне радионице које смо организовали за кориснице укључивале су радионице на тему Асертивне комуникације, Емоционалне писмености, радионице на тему родитељства, радионице активног тражења посла, као и као и друге теме за које су показале интересовање.

Радионице Асертивне комуникације су неопходне у раду са жртвама породичног насиља управо из разлога јер већина жртава има пасиван стил комуникације. Из тог разлога са њима се редовно радило на усвајању асертивне комуникације:

- да умеју да изнесу свој став, мишљење, осећање без икаквог страха,
- да умеју да се заложу за себе и за остварење својих циљева,
- да умеју да одбију неосноване захтеве, без извињавања и без правдања.

Што се тиче емоционалне писмености веома је важно:

- да знају да управљају својим емоционалним реакцијама,
- као и да умеју да препознају позитивне функције непријатних осећања.

С обзиром на то да статистика Сигурне куће показује да је више од 90 посто корисница установе без запослења, неопходно је информисати их о начинима проналазак посла. На радионицама активног тражења посла, обрађивале су се следеће теме:

- израда радне биографије,
- упознавање са сајтовима и платформама за запошљавање,
- пружање помоћи у изради мотивационог писма и
- аплицирању за посао,
- симулација разговора за посао.

Креативне радионице такође су биле усклађене са њиховим интересовањима, те су на њима овладале између осталог техником бојења стакла, декупаж техником, израдом накита и декоративних предмета итд.

Мотивационе радионице подразумевале су укључивање бивших корисница Сигурне куће, које су успешно превазишле свој проблем насиља и које на радионицама преносе лична искуства, говоре о томе колико су биле истрајне, са којим проблемима су се сусретале и како су их решавале.

Што се тиче рада са децом жртвама породичног насиља, које са мајкама бораве у установи, индивидуални рад имао је за циљ емоционално дистанцирање деце од последица претрпљеног насиља, рад на подизању њиховог самопоуздања и изграђивању позитивне слике о себи, као и рад са свим психичким тешкоћама које су произишле као последица насиља у породици. Такође, пружана им је помоћ у учењу и савладавању школског градива, а организоване су и различите едукативно – креативне радионице. За децу предшколског узраста, свакодневно су се организоване активности у играоници, док су деца старијег узраста своје слободно време проводила у информатичкој соби, уз надзор стручних радника.

3. ДОДАТНЕ АКТИВНОСТИ

Сигурна кућа је и током протекле године изашла из оквира своје редовне делатности, и то кроз:

- рад са жртвама насиља које се не налазе на смештају у установи,
- рад на превенцији и подизању свести о проблему насиља у породици,
- додатне едукације корисница установе у циљу њиховог економског оснаживања.

3.1. Рад са жртвама насиља које се не налазе на смештају у установи

Установа Сигурна кућа је и током 2022.године пружала услуге телефонског саветовања за све грађане који су се јавили на телефон установе. Такође пружане су саветодавне услуге путем интернет саветовалишта, као и путем фејсбук странице.

3.2. Рад на превенцији и подизању свести о проблему насиља у породици

Као и током протеклих година, установа Сигурна кућа је предузела бројне активности како би допринела превенцији насиља у породици, као и подизању свести грађана о овом проблему:

- Поводом обележавања 18. маја - Дана сећања на убијене жене жртве насиља, изведен је перформанс на Тргу Краља Милана. (Перформанс је изведен у сарадњи са Академским позориштем Студентског културног центра.).
- Организован је округли сто под називом „Насиље у породици – правни оквир и пракса“, где су осим представника Сигурне куће излагачи били представници правосуђа и адвокатуре. Циљ одржавања округлог стола био је размена искуства, препознавање проблема, континуирана сарадња и унапређење рада институција које се баве проблемом насиља у породици. Излагања су била на различите теме: Нормирање насиља у породици кроз одредбе различитих закона, Бесплатна правна помоћ за жртве породичног закона, Стандарди Европског суда за људска права у заштити од насиља у породици, Инструментализација деце у контексту насиља у породици, Доказивање психичког и економског насиља у породици.
- Поводом 15. јуна - Међународног дана борбе против насиља над старијима представници Сигурне куће одржали су у Удружењу

пензионера града Ниша трибину под називом „ Брига о старима - наша обавеза и део наше традиције“.

- Обзиром на озбиљност проблема и последица које насиље са собом доноси, важно је подизати свест и старијима као и општој популацији о томе шта је то насиље над старима, који су облици, који су знакови који указују да се насиље дешава, који су фактори ризика и препоруке за старије особе како да спрече и како да реагују када се насиље дешава.
- Уз подршку Града Ниша, установа Сигурна кућа и Канцеларија за младе и одржале су конференцију „Девојке које мењају све(т)“.

Конференција је одржана у два панела. У оквиру првог панела говориле су успешне младе даме из разних области о свом путу до успеха, препрекама које су превазишле да постигну своје циљеве, мотивацији и подршци. Циљ конференције био је да се истичу добри примери, да се бодре девојке да без устручавања представљају своје резултате, да буду узор који ће следити и други.

У оквиру другог панела, представници Сигурне куће говорили су о економском оснаживању жена, младима и њиховим партнерским везама и обрасцима афективне везаности. Препознавање обрасца афективног везивања корисно је за разумевање сопствених снага и слабости у везама, па самим тим за мењање образаца који нису корисни. Посебан нагласак био је на карактеристикама здравог партнерског односа, а који треба да карактерише љубав, поштовање, поверење, разумевање, пожртвованост и отворена комуникација.

- Поводом обележавања два важна датума која се односе на превенцију насиља над децом (18. новембра - Дана заштите деце од најтежих облика насиља – сексуалног искоришћавања и злостављања и 19. новембра - Међународног дана превенције злостављања и занемаривања деце, а са циљем подизања нивоа свести и повећања осетљивости на појаву насиља,

злостављања и занемаривања деце, у организацији Сигурне куће одржан је округли сто на тему „Деца и траума: шта знамо и шта можемо?“.

Излагачи су били директорка Сигурне куће и професори са Филозофског и Правног факултета Универзитета у Нишу. Излагања су била на следеће теме: Врсте траума, Ефекти рано доживљене траума, Правни механизми за заштиту деце изложене трауми.

- Сигурна кућа и Град Ниш обележили су 25. новембар – Међународни дан борбе против насиља над женама и почетак глобалне кампање „16 дана активизма у борби против насиља над женама” обраћањем у Градској кући. Након обраћања представника Града и Сигурне куће, учесници су имали прилику да чују монолог из представе „Траг људских зуба”, у коме се говори о проблемима насиља над женама из руралних средина.
- У оквиру кампање „16 дана активизма у борби против насиља над женама”, стручни тим Сигурне куће одржао је предавања на тему „За везе без насиља” за студенте три факултета: Факултет за правне и пословне студије, Правни факултет Универзитета у Нишу и Филозофски факултет Универзитета у Нишу.

Циљ одржавања трибина био је мотивисање младих да не пристају на насилне партнерске односе, али и да не ћуте када се насиље догађа неком другом. У оквиру трибине изнети су и подаци са истраживања на тему „Млади и насиље” које су директорка Сигурне куће Соња Шћекић и доцент Ивана Јанковић спровеле са студентима Правног и Филозофског факултета у Нишу.

- Поводом Међународног дана акције за здравље жена, директорка установе узела је учешће на трибини „Ментално здравље жена и утицај стреса“ са темом „Да ли је жена стварно слабији пол?“.

У питању су активности у оквиру пројекта „Интегрисани одговор на насиље над женама и девојчицама и Србији“ који су реализовали UNICEF, UN Women, UNFPA и UNDP у партнерству са Владом републике Србије,

на челу са Координационим телом за родну равноправност. Програмске активности реализовале су се у сарадњи са локалним канцеларијама за младе.

Све активности биле су медијски испраћене са циљем подстицања друштва на апсолутну неприхватљивост насилног понашања, као и са циљем информисања потенцијалних жртава насиља о установама које им могу пружити помоћ и заштиту.

3.3. Економско оснаживање корисница

Економска зависност од партнера била је једна од кључних фактора због кога су кориснице Сигурне куће остајале у насилном партнерском односу. У тренутку пријема у установу већи број корисница је незапослен, а што се њиховог образовања тиче – углавном су имале завршено основно и средње образовање. Оснаживање жена жртава насиља и њихова финансијска независност важан је фактор у нормализацији живота после насиља.

Настављена је сарадња Народним универзитетому Нишу, како би заинтересоване кориснице могле да похађају едукације по свом избору.

Такође, кориснице нишке Сигурне куће добиле су прилику да похађају курсеве у оквиру Онлине уметничке школе по сопственом избору: израда играчака, накита, торби, декупаж техника.

4. Пројектне активности и донације

Као и током претходних година, установа Сигурна кућа се и током 2022.године залагала да додатно обезбеди средства како би на тај начин унапредила квалитет живота и становања жртава породичног насиља.

Осим аплицирања пројектима, установа се редовно бавила и писањем и слањем захтева и молби за донацијама, те су током 2022.године обезбеђене донације од следећих друштвено одговорних компанија и институција:

- Донација компаније „Mozzart” у вредности од пола милиона динара. С обзиром на то да установа у наредном периоду планира проширење своје делатности, отварањем Саветовалишта за децу жртве насиља, добијеном донацијом уредиће се простор у ком ће се ова услуга пружати;
- Донација компаније „Леони“ из Малошишта за децу која се налазе на смештају у установи – играчке „Пертини“;
- Министарство здравља Републике Србије је у оквиру пројекта „Хитан одговор Републике Србије на Ковид-19” обезбедило по други пут хигијенске пакете за потребе установе;
- Донација поводом 8. марта, Међународног дана жена, од Ротари клуба Ниш Константин Велики;
- Донација Нишког културног центра такође поводом Међународног дана жена - књиге за децу, белетристика и публицистика намењена одраслима;
- Одржан је хуманитарни концерт за децу из Сигурне куће у Официрском дому, у питању је била опера и мјузикл, а гости концерта били су и дечији хор „Чаробна нота”.
- Донација компаније „Nifon Security“ - бела техника, рачуарска опрема, играчке за децу.
- Настављена је сарадње Сигурне куће и компаније „Delhaize Serbia“, потписан је нови уговор о донаторству на период од годину дана којим ће ова компанија наставити са обезбеђивањем месечних донација за кориснике установе у виду артикала из њиховог асортимана;
- Након одржаног хуманитарног семинара самоодбране у организацији Ротаракт клуба Ниш – Центар, прикупљени новац дониран је за потребе корисника установе;

- Бројне донације у виду пакетића и новогодишњих поклона, а осим донација деца на смештају у установи имала су прилику да уживају у представи „Новогодишња српска бајка” које је извело Позоришта лутака у Нишу.

5. САРАДЊА СА ДРУГИМ ИНСТИТУЦИЈАМА И ОРГАНИЗАЦИЈАМА

Помоћ других институција у препознавању проблема са којима се жртве насиља суочавају и жеља да помогну од изузетног је значаја. Сигурна кућа је и током претходне године настојала да одржи и успостави сарадњу са бројним државним институцијама, установама и невладиним организацијама које се у свом раду сусрећу са проблемом насиља у породици.

Представници установе присуствовали су састанцима Заједнице праксе сигурних кућа у организацији агенције Уједињених нација за родну равноправност и оснаживање жена (UN Women), у оквиру пројекта „Сигурност жена и девојчица у јавном простору” који се спроводи уз подршку амбасаде Велике Британије у Србији, а у партнерству са Координационим телом за родну равноправност и Министарством за рад, запошљавање, борачка и социјална питања. Основни циљ окупљања релевантних практичара је размена информација и унапређење координације међу сигурним кућама, али и повећање мобилизације ресурса.

Како би допринела борби против свих облика насиља Агенција Уједињених нација за родну равноправност и оснаживање жена у Србији (UN Women) покренула је пројекат „Сигурност жена и девојчица у јавном простору”, у сарадњи са Координационим телом за родну равноправност Републике Србије и Министарством за рад, запошљавање, борачка и социјална питања. У оквиру пројекта:

- одржан је састанак у вези са практичном применом Алата за процену безбедности жена у јавном простору, а потом и Безбедносна шетња приликом које су идентификовани узроци сигурносних проблема као и интервенције које ће се предузети за њихово решавање,
- одржана је Обука за практичну примену Алата за процену безбедности жена у јавним градским просторима,
- одржана је јавна презентација резултата обуке на којој су представљене прикупљене информације које ће допринети унапређењу безбедности жена.

Наведеним активностима присуствовали су представници Сигурне куће.

6. ПРОШИРЕЊЕ ДЕЛАТНОСТИ УСТАНОВЕ

На седници Скупштине Града Ниша усвојена је одлука о измени и допуни одлуке о оснивању Сигурне куће за жене и децу жртве породичног насиља у Нишу, чиме је установа проширила своју делатност на још две делатности;

- Саветовалиште за децу жртве насиља пружаће терапеутски рад деци са искуством различитих облика насиља, укључиваће родитеље у третман детета кроз психо - едукацију и саветовање и организоваће превентивне активности за спречавање насиља над децом;
- Услуга СОС телефона подразумева пружање услуга СОС телефона женама и деци жртвама насиља кроз индивидуалне консултације са циљем пружања подршке и помоћи у процесу изласка из насиља. Услуга ће подразумевати две телефонске линије, од чега је једна намењена женама, а друга деци жртвама насиља.

7.ФИНАНСИЈСКИ ИЗВЕШТАЈ

Буџет за 2022. годину сачињен у укупном износу од 29.244.000,00 динара, од тога планирана средства из буџета Града Ниша у износу од 27.564.000,00 динара и средства из сопствених прихода у износу од 1.680.000,00 динара.

Укупни расходи у 2022.години износе 20.646.311,14 динара.

Сва пренета буџетска средства наменски су потрошена.

Директор

дипл. психолог Соња Шћекић